

ชื่อกฎหมายไทย Name of Thai law

พรณรัตน์ โสธรประภากร*

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

Phannarat Sothonpraphakorn

Faculty of Law Rambhai Barni Rajabhat University
Tambon Tha Chang capital Distric Chantaburi province 22000

Email: tuk3399@hotmail.com

กิจบดี ก้องเบญจบุช**

อดีตรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Kijbodi Kongbenjapuch

Former Vice-Presidents , Ramkhamhaeng University
Ramkhamhaeng Road, Huamark Bangkapi, Bangkok 10240

Email: kijbodi@hotmail.com

Received: April 3, 2020

Revised: December 3, 2020

Accepted: December 14, 2020

บทคัดย่อ

เนื่องจากปรากฏว่ามีตำรา เอกสาร หนังสือ และนักกฎหมายจำนวนหนึ่ง ยังเรียกชื่อกฎหมายไทยไม่ถูกต้อง เรียกกฎหมายลูก กฎหมายรอง หรือเรียก “กฎ” เป็น “กฎหมาย” รวมทั้งเข้าใจว่า ชื่อวิชาเรียนเป็นชื่อกฎหมาย เช่น การนำพระราชบัญญัติหลายฉบับมารวมกันแล้ว เรียกว่า “รวมกฎหมายปกครอง” หรือกล่าวว่า ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง รัฐธรรมนูญ เป็นต้น เป็นกฎหมายมหาชน ซึ่งเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติไว้ในมาตรา 5 ว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันใช้บังคับมิได้” ประกอบกับมาตรา 81 มาตรา 130 และมาตรา 172 การบัญญัติกฎหมายจะต้องอยู่

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

** ศาสตราจารย์พิเศษ, อดีตรองอธิการบดี, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในชื่อของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด รวมทั้งประกาศหรือคำสั่งของคณะทนายที่ยึดอำนาจได้ ใช้บังคับเป็นกฎหมาย และกฎหมายที่ใช้ต่อ ๆ กันมา ก่อนมีรัฐสภา คือประมวลกฎหมาย ซึ่งยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น ชื่อของกฎหมายไทยจึงอยู่ในชื่อรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ประกาศหรือคำสั่งของคณะทนายที่ยึดอำนาจในการปกครองได้ และประมวลกฎหมาย ส่วน “กฎ” เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 5 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 5 วรรคเจ็ด ส่วนพระบรมราชโองการและกฎมณเฑียรบาล เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะ หากจะต้องมีการดำเนินการต่อจะต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ดังนั้นบทความนี้เพื่อที่จะให้ทราบชื่อของกฎหมายไทยที่มีใช้ในปัจจุบันว่ามีชื่ออะไรบ้าง และจะทำให้ทราบกระบวนการบัญญัติกฎหมายในแต่ละชื่อที่แตกต่างกัน รวมทั้งทราบชื่อกฎหมายและนำกฎหมายไปใช้อย่างถูกต้อง ใช้หลักกฎหมายถูกต้องตีความและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องด้วย

คำสำคัญ: กฎหมาย, ศาล, นิติศาสตร์, ชื่อกฎหมาย

Abstract

There exist that handbook, document, book and handful of lawyer still incorrectly identify Thai's law, call the organic law or rule by law also misunderstood the course name from actual law name. For example, combining many act then referred said combination as "Administrative code" or refer the criminal code, the criminal procedure code, the civil procedure code and constitution as "Public law". Such the act violate section 5 of the constitution of the kingdom of Thailand which state that "The Constitution is the supreme law of the State. The provisions of any law, rule or regulation or any acts, which are contrary to or inconsistent with the Constitution, shall be unenforceable". In combination of section 81 130 and 172 state that the legislation must be done under the name of the constitution, organic law, act, emergency decree, announcement or order of military party who successfully did the coup D'état can be used as a law and the law that exist before parliament is called code. As a result Thai's law was legislated under the name of the constitution, organic law, act, emergency decree, announcement or order of military party who successfully did the coup D'état and law code. Regulation is abide by the section 5 of the constitution of the kingdom of Thailand and section 5 article 7 of Act on establishment of administrative courts and administrative court procedure BE. 2542. Royal decree and .Royal family law is only under the jurisdiction of the king. In case of process were to be done the countersign must be existed. This article purpose is to recognize the name of present Thai's law, to illustrate the process of legislation under the different name, to illustrate the hierarchy of the law, including knowing the name of the law and applying the law correctly, the correct usage of rule of law and the correct enforcement of law.

Keywords: law, court, jurisprudence, name of law

1. บทนำ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ให้ทราบชื่อกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างถูกต้อง เรื่องหนึ่งที่น่าไปสู่ปัญหาสังคมที่รุนแรง คือการที่นักกฎหมายไม่รู้จักชื่อกฎหมายอย่างแท้จริง ทำให้การเสนอความคิดเห็นทางกฎหมายผิดพลาดคลาดเคลื่อน แล้วมีผู้คนนำสิ่งที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปใช้สร้างปัญหาให้กับสังคม ยากที่จะแก้ไขประเด็นปัญหาที่สำคัญ คือการคิดว่าชื่อวิชาเรียนกฎหมายเป็นชื่อกฎหมายหรือชื่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่บัญญัติอยู่ในกฎหมายเป็นชื่อกฎหมาย ดังนั้น เมื่อไม่เข้าใจชื่อกฎหมายอย่างแท้จริงเป็นผลทำให้การนำหลักกฎหมายไปใช้ไม่ถูกต้อง การตีความกฎหมายคลาดเคลื่อน สุดท้ายการบังคับใช้กฎหมายไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เรื่องนี้จะพบว่ามีหน่วยงานราชการ นำรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติต่าง ๆ มารวมเล่มและเขียนว่า “ประมวลกฎหมายปกครอง” ซึ่งไม่ถูกต้องและขัดรัฐธรรมนูญ เพราะประเทศไทยไม่เคยบัญญัติกฎหมายในชื่อ “กฎหมายปกครอง” และไม่มีผู้ใดจะเปลี่ยน “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ไม่ว่าฉบับใดเป็นกฎหมายปกครองได้เช่นเดียวกัน จะเรียกพระราชบัญญัติใดเป็นกฎหมายปกครองก็ขัดรัฐธรรมนูญเช่นกัน นักกฎหมายควรเรียกกฎหมายให้ถูกต้อง เพราะกฎหมายแต่ละฉบับมีชื่อชัดเจนและในเนื้อหาอาจจะมีทั้งเรื่องทางแพ่ง และเรื่องทางอาญา หรือทางปกครอง รวมอยู่ในฉบับเดียวกัน

ตัวบ่งชี้ว่านักกฎหมายไม่รู้ชื่อกฎหมายอย่างแท้จริง จะพบได้จากตำราและหนังสือเอกสารการเรียนการสอนที่ปรากฏอยู่ทั่วไป เช่น การรวบรวมพระราชบัญญัติต่าง ๆ มาไว้รวมกันแล้วอ้างว่าเป็นการรวมกฎหมายปกครอง หรือประมวลกฎหมายปกครอง หรือการอ้างว่ากฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งเป็นกฎหมายมหาชน หรือเป็นกฎหมายเอกชน หรือเป็นกฎหมายลูก หรือเป็นกฎหมายรอง หรือนำ “กฎ” มาเป็นกฎหมาย ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้องและขัดรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญไทยทุกฉบับรวมทั้งฉบับปัจจุบันบัญญัติไว้เป็นแนวทางเดียวกันว่า “... บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญบทบัญญัติ หรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”¹ ดังนั้น การจะกล่าวอ้างกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับ เป็นกฎหมายมหาชน เป็นกฎหมายเอกชน เป็นกฎหมายปกครอง เป็นกฎหมายลูก เป็นกฎหมายรอง หรือเป็นกฎหมายอื่นใด จึงเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ ชื่อกฎหมายไทยเป็นชื่อกฎหมายที่ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญและคำพิพากษาฎีกา กล่าวคือ ชื่อกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาอยู่ในชื่อของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และไม่มีผู้ใดจะเรียกเป็นชื่ออื่นได้ อีกกรณีหนึ่ง คือประกาศหรือคำสั่งของคณะทหารที่ยึดอำนาจปกครองได้ และยกเลิกรัฐธรรมนูญ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน พ.ศ. 2560): 1.

อำนาจตุลาการ จึงอยู่กับคณะทนายที่ยึดอำนาจได้ ซึ่งคำพิพากษาฎีกาได้วินิจฉัยว่าประกาศหรือคำสั่งของคณะทนายที่ยึดอำนาจใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมาย ส่วนกฎหมายไทยที่เรียกกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการจะต้องถูกต้องตามที่กล่าวมา หากผิดเพี้ยนไปจากที่กล่าวมาเป็นการขัดรัฐธรรมนูญโดยผู้เรียกไม่ทราบ ส่วนที่กล่าวถึงชื่อกฎหมายในอดีตเพื่อต้องการให้เห็นว่ากฎหมายไทยพัฒนามาอย่างไร

2. ชื่อของกฎหมายไทยที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน

ในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีการปกครองที่แตกต่างกัน มีกระบวนการหรือแตกต่างกันได้ จึงจะต้องศึกษาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายว่ามีความหมายและเจตนารมณ์ที่แท้จริงเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ นำกฎหมายไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม เนื่องจากกฎหมายแต่ละฉบับ แต่ละเรื่อง มีเจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน และการนำกฎหมายแต่ละฉบับแต่ละเรื่องไปบังคับใช้ จะต้องเป็นหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องเหมาะสม และหลักเกณฑ์ในการนำไปใช้กับกฎหมายแต่ละเรื่องนั้นจะเป็นเครื่องมือให้เกิดความเป็นธรรมและความยุติธรรม

2.1 รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญเกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พุทธศักราช 2475 ซึ่งก่อนนั้นประเทศไทยไม่มีรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ หมายถึง กฎหมายสูงสุดที่ใช้เป็นแนวทางในการปกครองประเทศ² และประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้ว ทั้งสิ้น 20 ฉบับ ทั้งฉบับปัจจุบัน ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2560 ซึ่งรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับระบุวันเดือนปี และประกาศใช้ในสมัยรัชกาลใดไว้ด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญไทยแต่ละฉบับจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่จะมีชื่ออย่างไรก็ตาม ถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุด และในบางช่วงได้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญไปแล้ว แต่ยังไม่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ อำนาจสูงสุดขณะนั้นอยู่ที่คณะทนายที่ทำการยึดอำนาจปกครองได้เป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุด ตามหลักการของระบอบประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญ จะต้องมาจากประชาชนหรือประชาชนยอมรับรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ๆ

2.2 กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้โดยคำแนะนำและความยินยอมของรัฐสภา³

2.2.1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ⁴ มีทั้งหมด 10 ฉบับ ดังนี้

² กิจบตี ก้องเบญจกุล, *กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง*, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561), 79-80.

³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 81.

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 130.

1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร

2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งวุฒิสภา

3) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

4) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง

5) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

6) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต

7) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

8) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาล
รัฐธรรมนูญ

9) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

10) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เริ่มใช้ในประเทศไทยตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540⁵ เป็นต้นมา
เพื่อใช้ขยายความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในบางเรื่อง เช่น พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการขยายความเกี่ยวกับการ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดบัญญัติ
หลักเกณฑ์สำคัญให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มีได้บัญญัติรายละเอียดของ
การเลือกตั้ง จึงต้องบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ใน
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยลักษณะอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกันเพื่อขยายความ
ในเรื่องนั้น ๆ ที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติรายละเอียดไว้

2.2.2 พระราชบัญญัติ

นอกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 130 แล้ว กฎหมายทุกเรื่องให้เสนอในชื่อ
พระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน และจะเสนอได้โดย
คณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
จำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของ

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 55 ก (11 ตุลาคม พ.ศ. 2540): 1.

ปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าหนึ่งของรัฐฯ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย⁶

พระราชบัญญัติมิใช่ในประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่พระราชบัญญัตินั้น หมายถึง คำชี้ขาดพระไอยการของพระมหากษัตริย์⁷ ซึ่งพระมหากษัตริย์มีหน้าที่ให้ความยุติธรรม จะต้องมีความวินิจฉัยและพระราชวินิจฉัยแต่ละคดี เรียกว่าพระราชบัญญัติ โดยพระราชบัญญัติแต่ละมาตราจะอ้างข้อมูลคดีเดิมเสมอ⁸ ดังนั้นพระราชบัญญัติในอดีต จึงมีความแตกต่างกับพระราชบัญญัติในปัจจุบัน ภายหลังจากตั้งประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน เป็นต้นมานั้น พระราชบัญญัติหมายถึง กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภา

2.2.3 พระราชกำหนด⁹

ในกรณีเพื่อประโยชน์อันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนด ให้บังคับเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติก็ได้ การตราพระราชกำหนดดังกล่าว ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจหวั่นไหวหรือหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภา เพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมสภาและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดดังกล่าว มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายใดและพระราชกำหนดนั้นต้องตกไป ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่มีการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 133 วรรคหนึ่ง.

⁷ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, *บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและสมัยต้นรัตนโกสินทร์*, (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), 85.

⁸ แสง บุญเฉลิมวิภาส, *ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย*, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2554), 94-95.

⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 172.

สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้น มีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และการยืนยันการอนุมัติ พระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ

2.3 ประกาศหรือคำสั่งของคณะทหารที่ยึดอำนาจในการปกครองได้

การปฏิวัติรัฐประหาร หรือการยึดอำนาจการปกครองได้สำเร็จ คณะผู้ก่อการย่อมอยู่ในฐานะ “รัฐอธิปไตย” อำนาจปกครอง ทั้งอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ จากการปฏิวัติรัฐประหาร คณะผู้ก่อการปฏิวัติหรือรัฐประหารมีฐานะเป็นรัฐอธิปไตย หรือผู้ถืออำนาจสูงสุดในการปกครอง ดังนั้น ประกาศหรือคำสั่งของผู้ก่อการสั่งบังคับใช้กับประชาชนในประเทศย่อมถือเป็นกฎหมาย เช่น คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ¹⁰ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2558 เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำกรประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม¹¹ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559 เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค¹² เป็นต้น อีกทั้งศาลฎีกาได้มีคำวินิจฉัยไว้ ดังนี้

1. การที่คณะรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศได้สำเร็จนั้น คณะรัฐประหารย่อมมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขยกเลิกและออกกฎหมายตามระบบแห่งการปฏิวัติ เพื่อบริหารประเทศชาติต่อไปได้ มิฉะนั้นประเทศชาติจะตั้งอยู่ด้วยความสงบไม่ได้ ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490¹³ จึงเป็นกฎหมายอันสมบูรณ์ การแต่งตั้งให้ผู้ใดเป็นรัฐมนตรีในตอนนั้น ก็ย่อมเป็นการชอบด้วยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ที่สั่งให้ปลดปลัดกระทรวงฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2485 มาตรา 61 และอาศัยอำนาจตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิธีการพิจารณาลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดหน้าที่หรือ

¹⁰ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558. (2558, กรกฎาคม 23). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนพิเศษ 171 ง. หน้า 7-11.

¹¹ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2558. (2558, มีนาคม 29). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนพิเศษ 99 ง. หน้า 1-8.

¹² คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559. (2559, มีนาคม 21). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 6-8.

¹³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 64 ตอนที่ 53 ก ฉบับพิเศษ (4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490): 1.

หย่อนความสามารถ พ.ศ. 2490 นั้น เป็นคำสั่งที่ออกมาในทางราชการโดยอำนาจและหน้าที่ในตำแหน่งราชการด้วย การใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยตามบทกฎหมายที่ให้อำนาจ เมื่อฟังได้ว่า เป็นการกระทำโดยสุจริตในอำนาจและหน้าที่ ทั้งมิได้มุ่งที่จะให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ดังนี้ แม้จะวินิจฉัยผิดพลาด ก็หาเป็นละเมิดไม่¹⁴

2. ...คำว่า “รัฐบาล” ตามที่กล่าวไว้ในกฎหมายลักษณะอาญานั้น ไม่มีบทวิเคราะห์ศัพท์ไว้ แต่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า “องค์การปกครองบ้านเมือง...รัฐบาลที่โจทก์หาว่าพวกจำเลยจะล้มล้างนั้น เป็นรัฐบาลที่ตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในขณะนั้น คือรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2490 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ได้ประกาศใช้ ในกรณีที่มีการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลที่ดำรงอยู่ก่อน รัฐบาลที่ตั้งขึ้นใหม่ ได้เข้าครอบครองและบริหารราชการแผ่นดินด้วยความสำเร็จเด็ดขาด และรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศไว้ได้ และตลอดมาเป็นที่ยอมรับนับถือกันทั่วไปว่า เป็นรัฐบาลอันสมบูรณ์มาช้านานจนบัดนี้ ศาลไม่เห็นมีเหตุใดที่จะถือว่าเป็นรัฐบาลอันไม่ชอบธรรมตามความเป็นจริง อันปรากฏประจักษ์แจ้งอย่างชัดเจน”¹⁵

3. คณะปฏิวัติได้ทำการยึดอำนาจปกครองประเทศได้เป็นผลสำเร็จ หัวหน้าคณะปฏิวัติย่อมเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบ้านเมือง ข้อความใดที่หัวหน้าคณะปฏิวัติสั่งบังคับประชาชนก็ต้องถือว่าเป็นกฎหมาย แม้พระมหากษัตริย์จะมิได้ทรงตราออกมาด้วยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรหรือสภานิติบัญญัติของประเทศก็ตาม ฉะนั้นประกาศของคณะปฏิวัติซึ่งประกาศคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติบังคับแก่ประชาชน จึงเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในการปกครองในลักษณะเช่นนั้นได้¹⁶

4. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเป็นกฎหมายสูงสุด บทกฎหมายใดที่ขัดกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรย่อมจะนำมาใช้บังคับไม่ได้ คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ใดจะอ้างว่าคำสั่งดังกล่าวขัดต่อกฎหมายนั้น ย่อมฟังไม่ได้¹⁷

5. เมื่อคณะปฏิวัติหรือคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินได้เป็นผลสำเร็จ หัวหน้าคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินย่อมมีอำนาจออกประกาศ หรือคำสั่งอันถือว่าเป็นกฎหมายใช้บังคับแก่ประชาชนได้ แม้จะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประกาศใช้แล้วก็ตาม แต่เมื่อไม่มีกฎหมายยกเลิกประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ประกาศหรือคำสั่งนั้นก็ยังคงเป็นกฎหมายใช้บังคับอยู่¹⁸

¹⁴ คำพิพากษาฎีกาที่ 45/2496.

¹⁵ คำพิพากษาฎีกาที่ 1512-1515/2497.

¹⁶ คำพิพากษาฎีกาที่ 1662/2505.

¹⁷ คำพิพากษาฎีกาที่ 1729/2512.

¹⁸ คำพิพากษาฎีกาที่ 1234/2523.

6. ในระหว่างที่ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ถือว่าธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเป็นกฎหมายสูงสุด บรรดาคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรดังกล่าวและโดยมติคณะรัฐมนตรีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและใช้บังคับได้ คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งให้งดสืบพยานจำเลยมิได้ ทำให้คดีเสร็จสิ้นไปทั้งเรื่องเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา เมื่อจำเลยมิได้โต้แย้งไว้¹⁹

7. เมื่อคณะปฏิวัติได้ทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 และประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519²⁰ ต่อมาได้มีการประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520²¹ เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งจะได้จัดร่างขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับนี้ ดังนั้น ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 จึงเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศและบริหารราชการแผ่นดินในขณะนั้น

ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 มาตรา 27 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนหรือทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือการกระทำอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการกระทำอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศหรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้ธรรมนูญการปกครองนี้และไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและของสภานโยบายแห่งชาติ มีอำนาจสั่งการหรือกระทำการใด ๆ ได้ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำของนายกรัฐมนตรีรวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งหรือการกระทำหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมาย” ถ้อยคำในมาตรา 27 ที่ว่า “...ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและของสภานโยบายแห่งชาติ มีอำนาจสั่งการหรือกระทำการใด ๆ ได้” ย่อมรวมถึงการสั่งจำคุก ในเมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร

เมื่อปรากฏตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 ว่า อ. ถูกกล่าวหาว่าร่วมกับพวกมีเอโรอิน น้ำหนัก 92 กิโลกรัมเศษ มอร์ฟีน 98 กิโลกรัมเศษ และฝิ่นสุกอีก 81 กิโลกรัมเศษ

¹⁹ คำพิพากษาฎีกาที่ 1540/2531.

²⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 93 ตอนที่ 135 ก ฉบับพิเศษ (22 ตุลาคม พ.ศ.2519): 1.

²¹ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 94 ตอนที่ 111 ก ฉบับพิเศษ (9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520): 1.

อันเป็นยาเสพติดให้โทษจำนวนมาก ถือได้ว่าเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ บ่อนทำลายสุขภาพอนามัยของประชาชน เป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศชาติและประชาชน ครบองค์ประกอบความผิดที่นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น สามารถใช้อำนาจตามมาตรา 27 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและสภานโยบายแห่งชาติสั่งให้จำคุกตลอดชีวิต อ. ในข้อหาร่วมกันมีเฮโรอีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และพยายามส่งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายได้ อันเป็นการใช้อำนาจโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 มาตรา 27 คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 ลงวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2521 จึงชอบด้วยกฎหมาย

แม้การออกคำสั่งดังกล่าวมีผลเป็นการลงโทษจำกัดสิทธิเสรีภาพบุคคล ซึ่งโดยปกติจะกระทำได้โดยอาศัยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่เป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการและมาตรา 29 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 จะบัญญัติว่า “ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย” ก็ตาม ก็ไม่ขัดหรือแย้งกันเอง และหาทำให้คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 กลับกลายเป็นคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายไม่ ทั้งนี้ เพราะการใช้อำนาจพิเศษของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 27 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 เป็นการใช้อำนาจนายกรัฐมนตรีที่จะมีคำสั่งใด ๆ ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 27 ดังกล่าว ส่วนอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้พิพากษาและตุลาการสำหรับคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมที่มีอยู่อย่างใดก็คงมีอยู่อย่างนั้น ซึ่งเป็นคนละส่วนแยกต่างหากจากอำนาจพิเศษของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 27

กรณีไม่ถือได้ว่าเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 ที่บัญญัติว่า “ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย” เพราะการสั่งจำคุก อ. ในคดีนี้เป็นคำสั่งโดยชอบด้วยธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 มาตรา 27 หาใช่เป็นกรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรนี้ใช้บังคับไม่ ดังนั้น คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 ลงวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2521 จึงชอบด้วยกฎหมาย กรณีของผู้ร้องไม่ต้องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 90 ผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลให้ปล่อยตัว อ.²²

จากแนวคำพิพากษาฎีกาที่กล่าวมา ถือได้ว่าประกาศหรือคำสั่งของคณะทหารที่ยึดอำนาจในการปกครองได้เป็น “กฎหมาย”

²² คำพิพากษาฎีกาที่ 211/2552.

2.4 ประมวลกฎหมาย

สำหรับ “ประมวลกฎหมาย” เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นในการปฏิรูปกฎหมายสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เป็นการรวบรวมกฎหมายประเภทเดียวกันมาไว้ด้วยกัน²³ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา และในสมัยนั้นไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรในการบัญญัติกฎหมาย การบัญญัติกฎหมายออกมาบังคับใช้ จึงเป็นพระราชดำริของพระมหากษัตริย์และแต่งตั้งให้คณะบุคคลทำการร่างกฎหมายออกมาบังคับใช้ จนกระทั่งหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญและได้แบ่งแยกอำนาจปกครองออกเป็น 3 อำนาจ คือ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ

องค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตย คือ รัฐสภา และกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา เรียกว่า “พระราชบัญญัติ” ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทยมิได้ออกกฎหมายมาใช้ในชื่อประมวลกฎหมายอีกเลย แต่จะออกมาในชื่อพระราชบัญญัติต่าง ๆ เช่น

“พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติ บรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535”

“พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499”

“พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ. 2477”

“พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477”

“พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558”

“พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2562”

ประมวลกฎหมายที่ยังมีใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

1. ประมวลกฎหมายอาญา
2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-6
3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
4. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
5. ประมวลกฎหมายที่ดิน
6. ประมวลรัษฎากร
7. ประมวลกฎหมายทหาร

ประมวลกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างใหม่ส่วนใหญ่จะอยู่ในชื่อพระราชบัญญัติ หรือชื่อกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี

²³ พรหมรัตน์ โสธรประภากร, *ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย*, (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2563), 33.

บทบัญญัติที่เป็น “พระบรมราชโองการ”²⁴ และกฎมณเฑียรบาล²⁵ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ และหากจะต้องดำเนินการต่อไปจะต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส่วน “กฎ” มิใช่กฎหมาย กฎ หมายถึง พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อบัญญัติท้องถิ่น²⁶ กฎ มิได้เกิดจากการใช้อำนาจนิติบัญญัติ แต่กฎเกิดจากการใช้อำนาจปกครองหรืออำนาจบริหาร

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญตามที่กล่าวมา จะไม่ปรากฏว่ากฎหมายอยู่ในชื่อกฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน กฎหมายลูก กฎหมายรอง กฎหมายปกครอง ฯลฯ แต่เป็นชื่อวิชาเรียนบ้าง เป็นภาษาพูดมิใช่ภาษาทางการที่ถูกต้องบ้าง

3. สรุป

กฎหมายไทยที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

1. รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายที่มาจากประชาชนเป็นที่รวมอำนาจประชาชน หรือเรียกว่า “อำนาจอธิปไตย” และอำนาจอธิปไตยได้ถูกแบ่งเป็น 3 อำนาจ คืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ โดยมีอำนาจนิติบัญญัติ มีหน้าที่ในการบัญญัติกฎหมาย อำนาจบริหาร มีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน และอำนาจตุลาการ มีหน้าที่ในการตัดสินคดี

2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายขยายความ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในบางเรื่องที่มีได้บัญญัติรายละเอียดไว้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้มีทั้งหมด 10 ฉบับ

3. พระราชบัญญัติ เป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภา หรืออำนาจนิติบัญญัติ เพื่อใช้ในการบริหารราชการ

4. พระราชกำหนด เป็นกฎหมายที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรืออำนาจบริหารในกรณีจำเป็นเร่งด่วน อุกฉิน หรือมีภัยพิบัติ หรือเรื่องเกี่ยวกับการเงิน หรือภาษีอากร ฯลฯ และจะต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบ จึงจะใช้ต่อไปได้ในชื่อพระราชกำหนด

5. ประกาศ หรือคำสั่งของคณะทหารที่ยึดอำนาจปกครองได้เป็น “กฎหมาย” เนื่องจากการยึดอำนาจของคณะทหารอันเป็นการยึดอำนาจได้ ทั้ง 3 อำนาจ คือยึดได้ทั้งอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ เป็นรัฐฎาธิปไตย ดังนั้น ประกาศ หรือคำสั่งคณะทหารที่ยึดอำนาจได้ ใช้บังคับเป็นกฎหมาย

6. ประมวลกฎหมาย เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 รัชกาลที่ 6 รัชกาลที่ 7 และหลังจากประเทศไทยประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

²⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 11.

²⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 21.

²⁶ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, มาตรา 3 วรรคสิบ.

2475²⁷ แล้ว การตรากฎหมายอยู่ในชื่อพระราชบัญญัติโดยรัฐสภา แต่ประมวลกฎหมายที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นยังคงใช้มาถึงปัจจุบัน หากมีการแก้ไขหรือร่างใหม่จะอยู่ในชื่อพระราชบัญญัติหรือชื่ออื่น แล้วแต่กรณี

4. ข้อเสนอแนะ

การเรียกชื่อกฎหมายให้ถูกต้อง จะทำให้ทราบที่มาของกฎหมายว่าองค์กรใดเป็นผู้ออกกฎหมายนั้น มีขั้นตอนการออกกฎหมาย การเรียกชื่อกฎหมายไม่ถูกต้อง ทำให้การตีความกฎหมายคลาดเคลื่อนและบังคับใช้กฎหมายผิดพลาด ขาดความยุติธรรม และสร้างปัญหาอื่น ๆ ตามมาด้วย จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. การเรียนการสอนกฎหมาย ควรเรียกชื่อกฎหมายให้ถูกต้องตามความเป็นจริง
2. การผลิตเอกสาร หนังสือ ตำรา ควรที่จะเรียกชื่อกฎหมายให้ถูกต้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยตรง เพราะจะมีนักกฎหมายนำไปอ้างอิงทำให้เกิดความผิดพลาดขยายวงกว้างยิ่งขึ้น ยากที่จะแก้ไข
3. การเรียกชื่อกฎหมายถูกต้องจะทำให้ทราบขั้นตอนในการบัญญัติกฎหมาย เพราะกฎหมายมีชื่อต่างกัน ขั้นตอนวิธีการบัญญัติกฎหมายแตกต่างกัน อีกทั้ง ทำให้ทราบชื่อของกฎหมายไทยที่ถูกต้อง เพราะถือกฎหมายนั้นเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และไม่เกิดความสับสนหรือเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงสามารถนำหลักกฎหมายมาใช้อย่างถูกต้อง

²⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 69 ตอนที่ 15 ก ฉบับพิเศษ (8 มีนาคม พ.ศ. 2495): 1.

บรรณานุกรม

- กิจบัติ ก้องเบญจภูษ. *กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561.
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2558, เล่ม 132 ตอนพิเศษ 99 ง. หน้า 1-8. 2558. 29. มีนาคม.
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/2558. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 171 ง. หน้า 7-11. 2558. 23. กรกฎาคม.
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 11/2559. เล่ม 133. ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 6-8. 2559. 21 มีนาคม.
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542. เล่ม 116. ตอนที่ 94 ก. หน้า 1. 2542. 10. ตุลาคม.
- พรรณรัตน์ โสธรประภากร. *ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2563.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและสมัยต้นรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. *ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2554.

